

Samoevalvacija v šolskem letu 2021/22:

PASTI DRUŽBENIH OMREŽIJ

Pripravili:

Mateja Verbanec

Rok Mikšič

Simona Grdešič

Ravnateljica:

mag. Ines Žlogar, prof. soc. ped.

Julij, 2022

UVOD

V šolskem letu 2021/2022 smo se, glede na to, da so učenci vse bolj vpeti v uporabo spleta in družbenih omrežij, odločili, da jih preko vprašalnika opozorimo na pasti.

V skupini za samoevalvacijo, katero smo sestavljali Mateja Verbanec, Rok Mikšič in Simona Grdešič, smo se odločili raziskati, katera omrežja poznajo in uporabljajo učenci, kako pogosto so aktivni na družbenih omrežjih, ali se zavedajo pomena varnosti na spletu in posledic svojih objav na družbenih omrežjih, ali so že kdaj bili nadlegovani na družbenih omrežjih in ali vedo, koga lahko v tem primeru prosijo za pomoč.

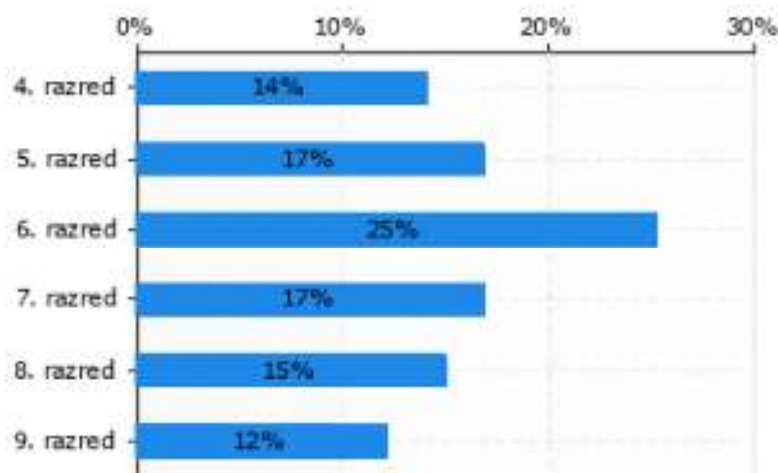
Ciljna skupina so bili učenci od 4. do 9. razreda in njihovi starši, raziskava je potekala v obliki spletnega vprašalnika in je bila izvedena v mesecu aprilu in maju. Povezavo do spletnega vprašalnika so razredniki posredovali staršem preko e-sporočila, učenci pa so vprašalnik reševali v šoli. Vprašalnik za starše je bil objavljen tudi na šolski spletni strani.

Anketni vprašalnik je rešilo 107 učencev in 51 staršev. Starši so reševali vprašalnik za vsakega otroka posebej.

PASTI DRUŽBENIH OMREŽIJ – ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

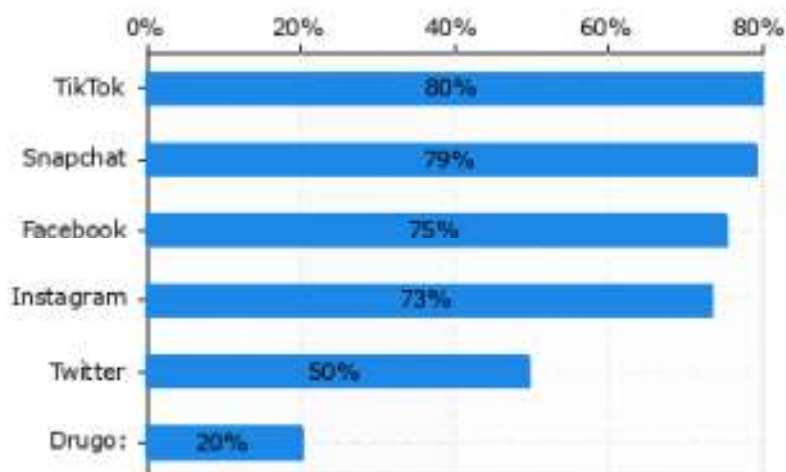
1. vprašanje: Kateri razred obiskuješ?

Vprašalnik je izpolnilo 107 učencev. Največ je bilo učencev 6. razreda (25 %), sledita 5. in 7. razred (17 %), nato 8. razred (15 %), 4. razred s 14 % in nazadnje 9. razred (12 %).

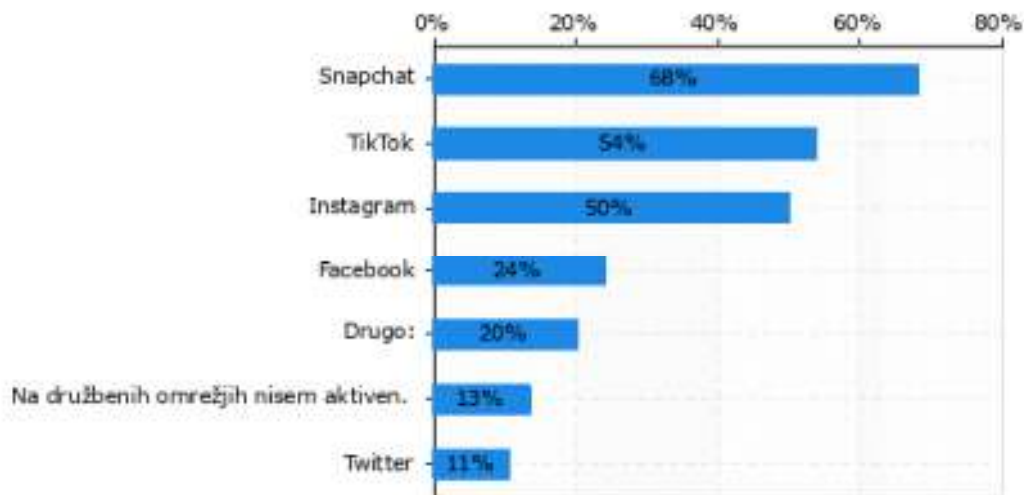
2. vprašanje: Katera družbena omrežja poznaš? Možnih je več odgovorov.

Največ jih je navedlo družbeno omrežje TikTok (80 %), sledi Snapchat (79 %), Facebook (75 %), Instagram (73 %) in Twitter (50 %). Pod drugo so se v skupno 20 % pojavila naslednja družbena omrežja: YouTube, Twitch, Viber, Trovo, Discorod in Friv.

3. vprašanje: Na katerih družbenih omrežjih si aktiven? Možnih je več odgovorov.

Z veliko prednostjo vodi Snapchat (68 %), sledi TikTok (54 %), Instagram (50 %), Facebook (24 %), Twitter (11 %). Na družbenih omrežjih ni aktivnih 13 % anketirancev, za možnost drugo pa se je odločilo 20 % vprašanih – tukaj so navedli Viber ,Twitch, Trovo, Youtube, Discord.

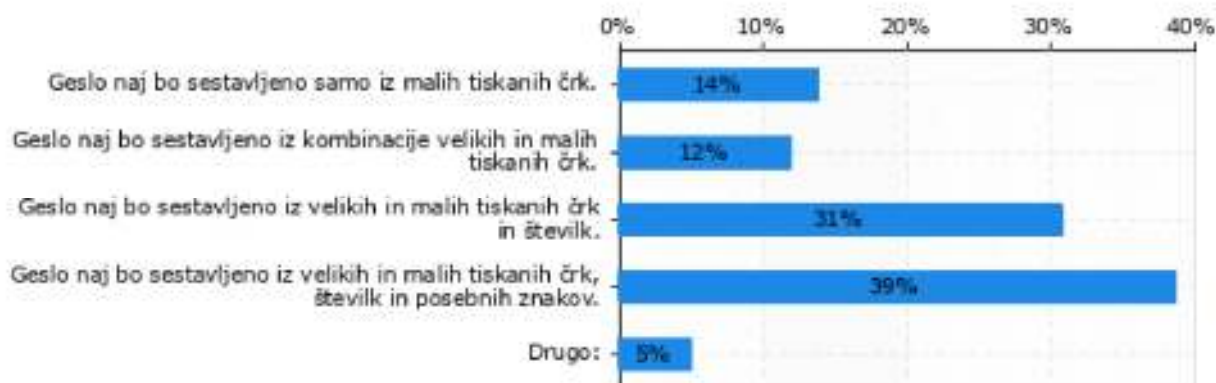
4. vprašanje: Kako pogosto si aktiven na družbenih omrežjih?

Največ učencev je na družbenih omrežjih aktivnih nekajkrat na dan (48 %), ali večino svojega prostega časa (26 %). Za odgovor redko se je opredelilo 19 % vprašanih, nekajkrat na teden pa 7 % vprašanih. Le 1% vprašanih na družbenih omrežjih ni aktivnih.

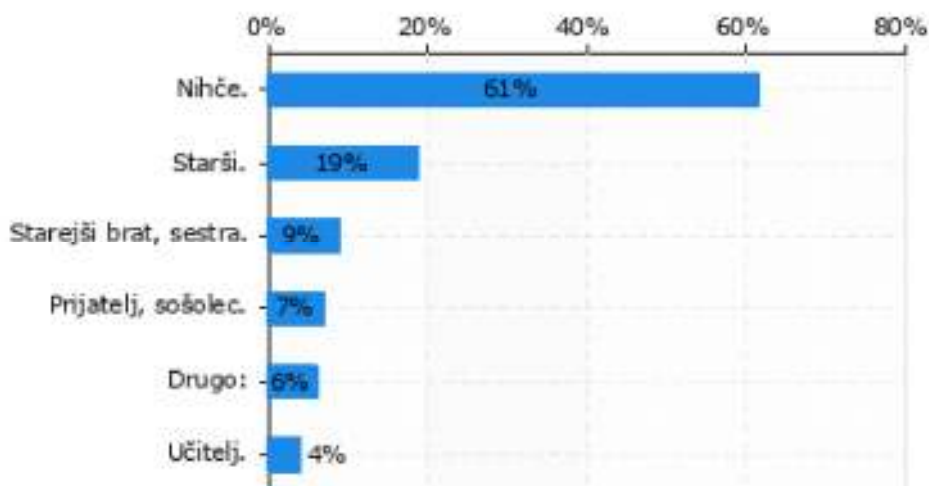
5. vprašanje: Kako naj bi bilo sestavljeno dobro geslo?

Geslo naj bo sestavljeno iz velikih in malih tiskanih črk, števil in posebnih znakov – tako meni večina vprašanih (39 %), za podoben odgovor, le brez posebnih znakov se je odločilo 31 % vprašanih, 14 % kot dobro geslo vidi tistega, ki je sestavljeno samo iz malih tiskanih črk, 12 % pa kombinacijo velikih in malih tiskanih črk. Za možnost drugo se je opredelilo 5 % vprašanih (navedli so, da imajo PIN ali da nimajo gesla).

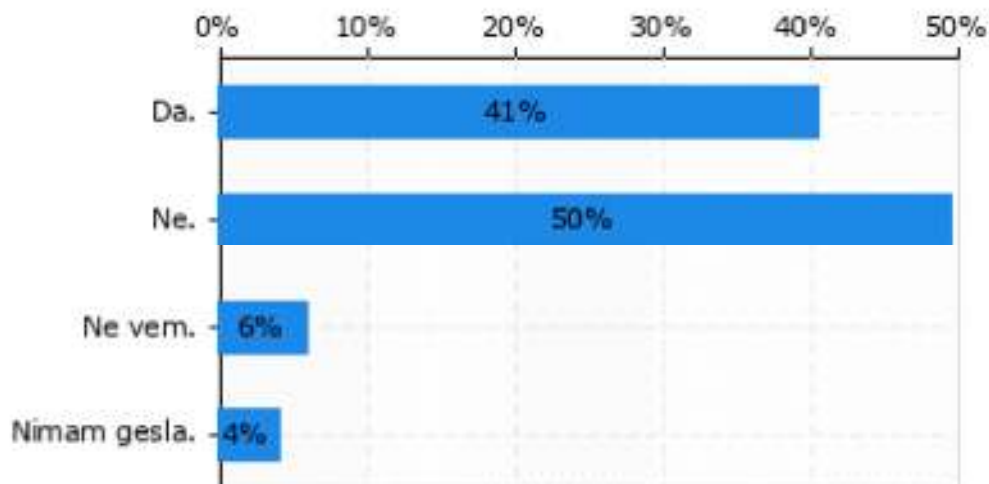
6. vprašanje: Kdo ti je svetoval pri sestavi gesla? Možnih je več odgovorov.

Veliki večini učencev ni nihče svetoval pri sestavi gesla (61 %), 19 % so svetovali starši, 9 % starejši brat ali sestra. Sledi odgovor prijatelj ali sošolec (7 %), za možnost drugo pa se je odločilo 6 % vprašanih (navedli so možnosti: stric, nimam gesla).

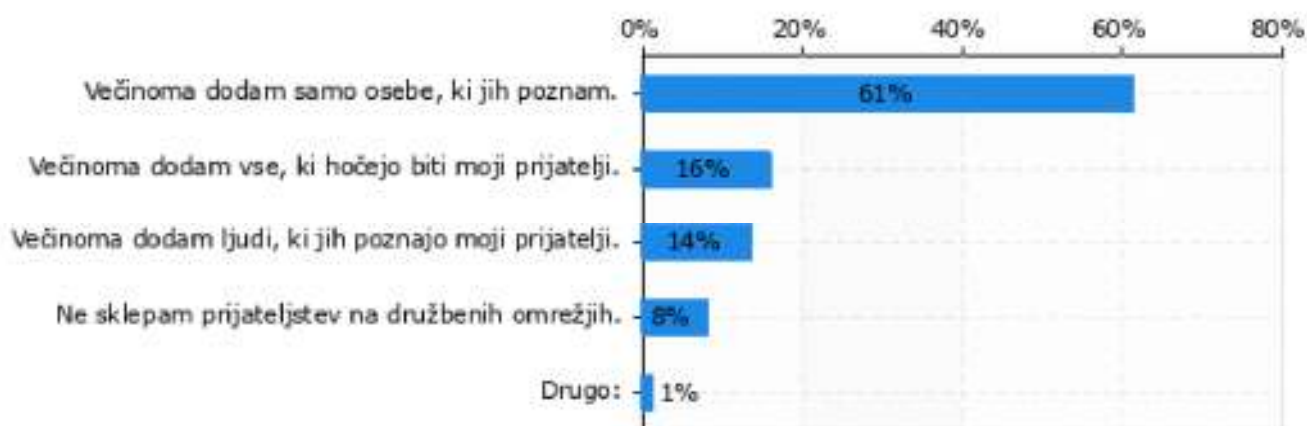
7. vprašanje: Ali si že kdaj zaupal svoje geslo drugi osebi?

Polovica vprašanih gesla ni zaupala nikomur, kar 41 % pa je svoje geslo že zaupalo drugi osebi. 6 % se jih ne spomni, če so komu posredovali geslo, 4 % vprašanih pa gesla sploh nima.

8. vprašanje: Kako sklepaš prijateljstva oz. izbiraš sledilce na družbenih omrežjih?

Večinoma učenci dodajo samo osebe, ki jih poznajo (61 %), kar velik odstotek vprašanih pa doda vse, ki hočejo biti njihovi prijatelji (16 %), ali pa tiste, ki jih poznajo posredno preko prijateljev (14 %). 8 % ne sklepa prijateljstev na družbenih omrežjih. Kot opcijo drugo pa se je opredelilo 1 % vprašanih.

9. vprašanje: V kakšnem odnosu si s svojimi starši na družbenih omrežjih?

Velik del učencev (43 %) je svoje starše dodal kot prijatelje in z njimi tudi komunicira, sledi pa odgovor, da s starši na družbenih omrežjih niso povezani (27 %). 16 % vprašanih je navedlo, da njihovi starši ne uporabljajo družbenih omrežij, 14 % pa, da so s starši sicer prijatelji, a ne morejo videti vseh njihovih objav.

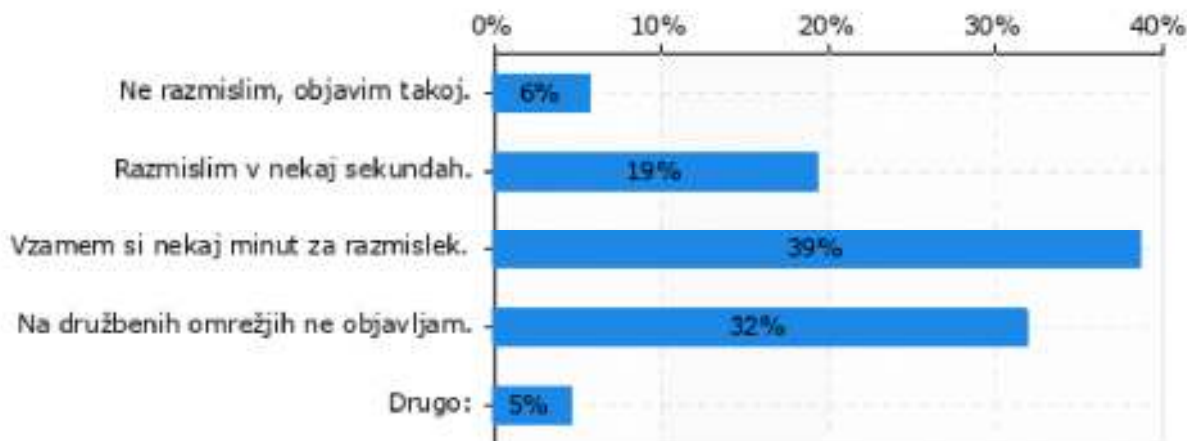
10. vprašanje: Kako se starši vključujejo v tvoje aktivnosti na družbenih omrežjih?

Največ staršev pusti učencem popolno svobodo in jih ne nadzorujejo (39 %), 26 % občasno preveri otrokov profil in objave, 18 % pa to počne redno. 17 % vprašanih je navedlo, da njihovi starši ne uporabljajo družbenih omrežij.

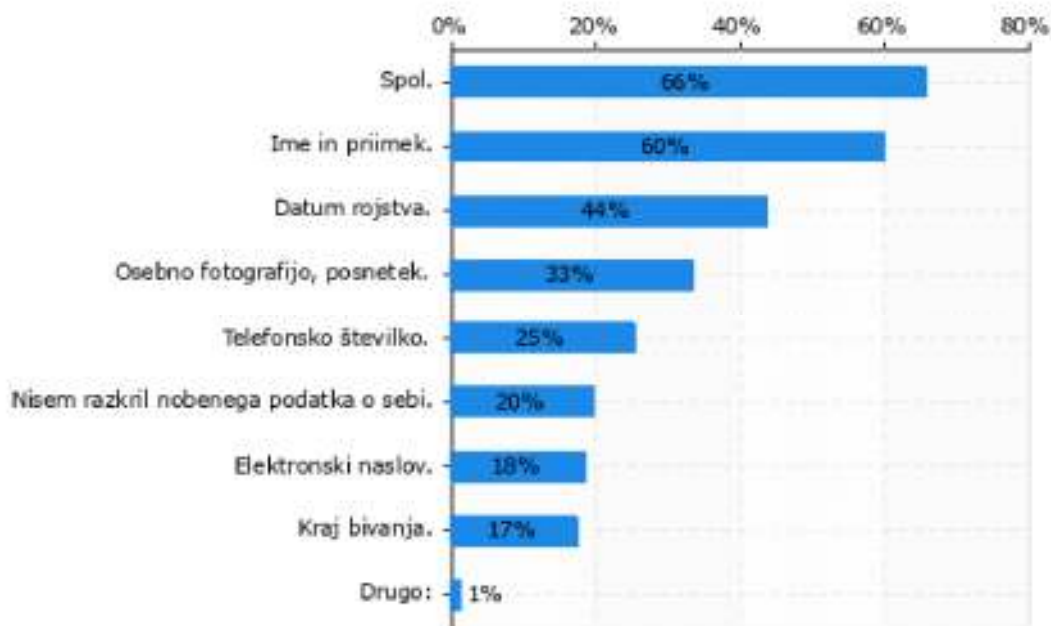
11. vprašanje: Koliko časa porabiš za razmislek, preden nekaj objaviš na družbenem omrežju?

Vodi odgovor, da si vzamejo nekaj minut za razmislek (39 %), sledi pa, da na družbenih omrežjih ne objavljajo (32 %). Sledi odgovor, da razmislijo v nekaj sekundah (19 %), 6 % jih ne razmisli, ampak objavijo takoj. 5 % pa se je odločilo za opcijo drugo.

12. vprašanje: Označi, katere podatke si že razkril na družbenih omrežjih o sebi.

Največ jih je razkrilo spol (66 %), ime in priimek (60 %), datum rojstva (44 %), osebno fotografijo, posnetek (33 %), telefonsko številko 25 %. 20 % jih ni razkrilo podatka o sebi, 18 % pa je razkrilo tudi elektronski naslov in kraj bivanja (17 %). Za opcijo drugo se je odločilo 1% vprašanih (navedli so samo ime).

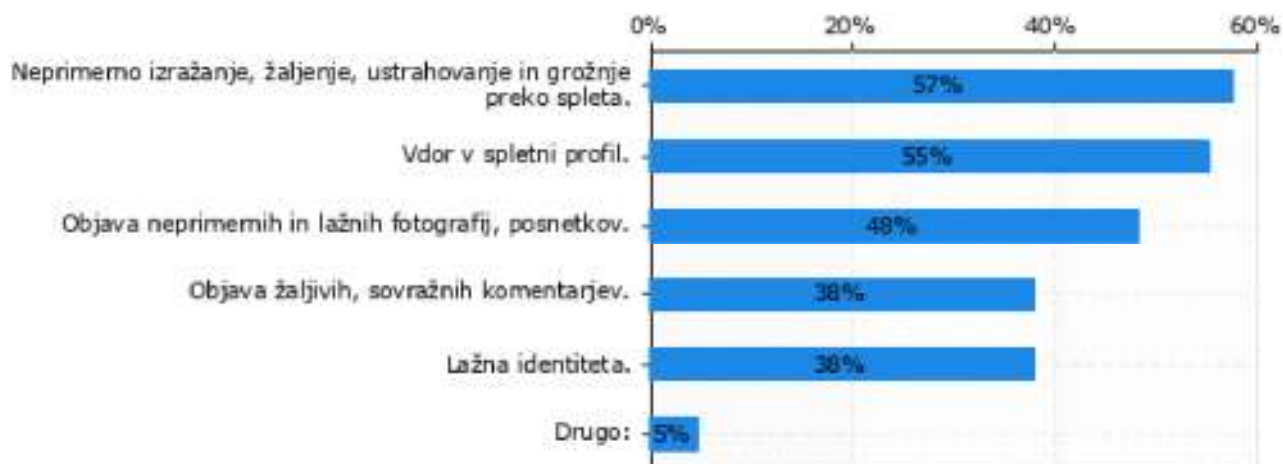
13. vprašanje: Ali si na družbenih omrežjih že kaj izbrisal? Možnih je več odgovorov.

41 % učencev ni še nikoli nič izbrisalo na družbenih omrežjih, 36 % pa je že izbrisalo svojo objavo. 21 % jih je izbrisalo svojo sliko, 9 % nesramne komentarje pod svojo objavo, kar 8 % pa je izbrisalo svoj profil.

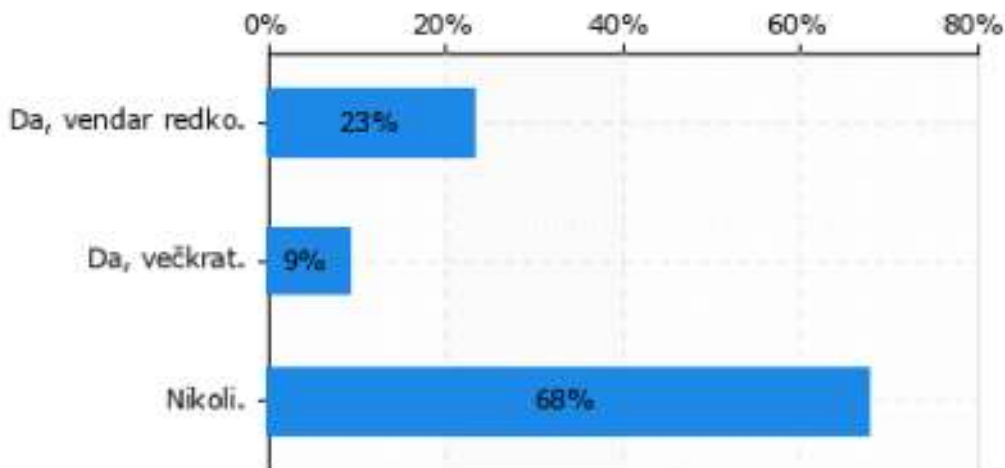
14. vprašanje: Kaj je zate kaznivo dejanje na spletu? Možnih je več odgovorov.

57 % učencev se je opredelilo, da je kaznivo dejanje neprimerno izražanje, žaljenje, ustrahovanje in grožnje preko spleta. 55 % je označilo vdor v spletni profil, 48 % objavo neprimernih in lažnih fotografij, posnetkov. Sledi odgovor objava žaljivih, sovražnih komentarjev (38 %) in lažna identiteta (38 %). Za opcijo drugo se je odločilo 5 % učencev.

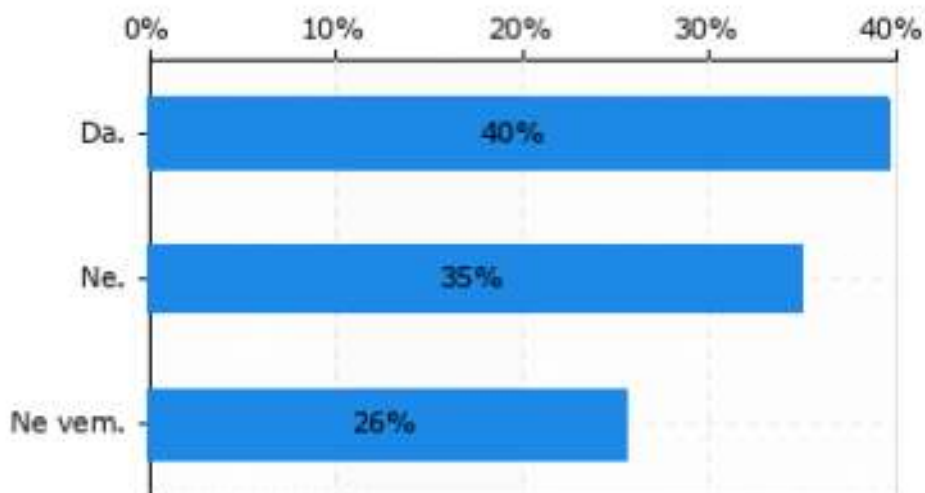
15. vprašanje: Ali si kdaj na družbenih omrežjih prejel kakšen komentar ali sporočilo, ki te je prestrašilo?

Vodi odgovor nikoli (68 %), sledi da, vendar redko (23%) in da, večkrat (9 %).

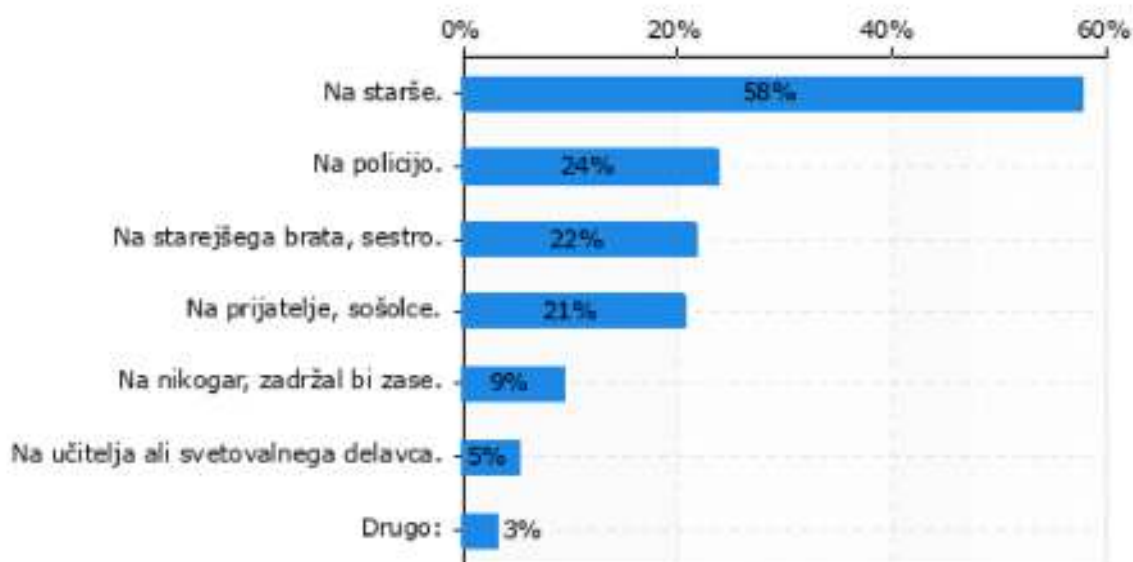
16. vprašanje: Ali meniš, da lahko tvoje objave vplivajo na tvojo prihodnost?

Največ učencev se je opredelilo, da objave lahko vplivajo na njihovo prihodnost (40 %), 35 % meni, da objave nimajo vpliva, 26 % pa se je opredelilo, da ne vedo.

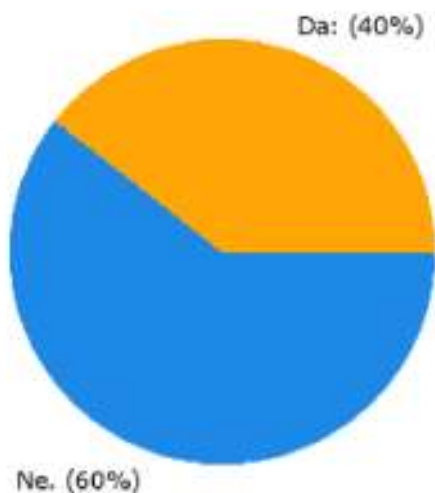
17. vprašanje: Na koga bi se najprej obrnil, če bi te nekdo nadlegoval preko družbenih omrežij?

Več kot polovica vprašanih bi se obrnilo na starše (58 %), 24 % na policijo, 22 % na starejšega brata ali sestro, le odstotek manj (21 %) na prijatelje ali sošolce. 9 % bi nadlegovanje zadržalo zase, 5 % učencev zaupnika vidi v učitelju ali svetovalnem delavcu, 3 % pa so označili odgovor drugo.

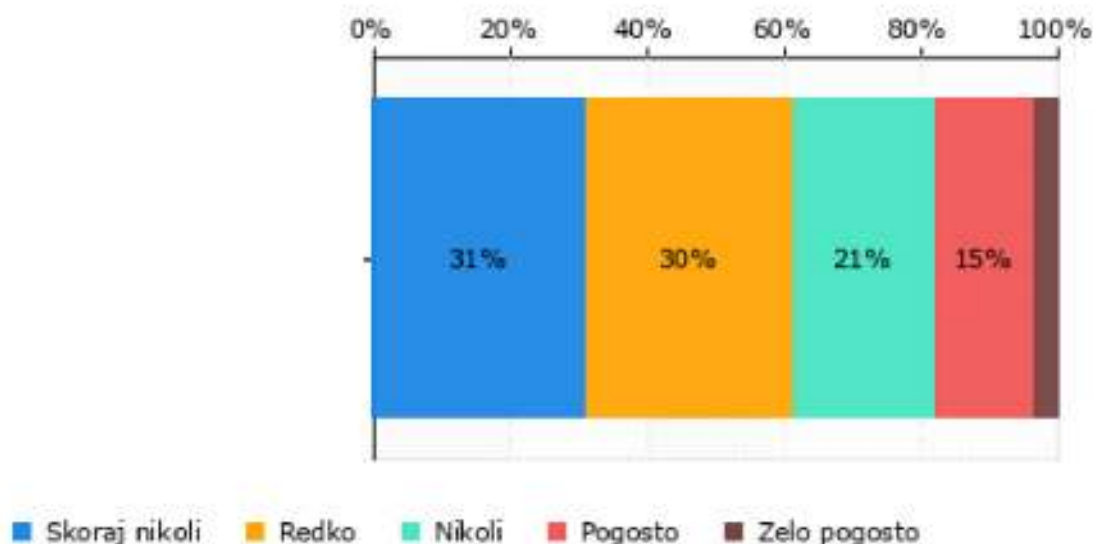
18. vprašanje: Poznaš kakšno spletno stran, na kateri lahko poiščeš pomoč v primeru spletnega nadlegovanja?

Več kot polovica vprašanih (60 %) ne pozna nobene spletne strani, kjer bi lahko poiskali pomoč v primeru spletnega nadlegovanja. 40 % pa jih pozna, največkrat so navedli spletno stran safe.si in Tom telefon.

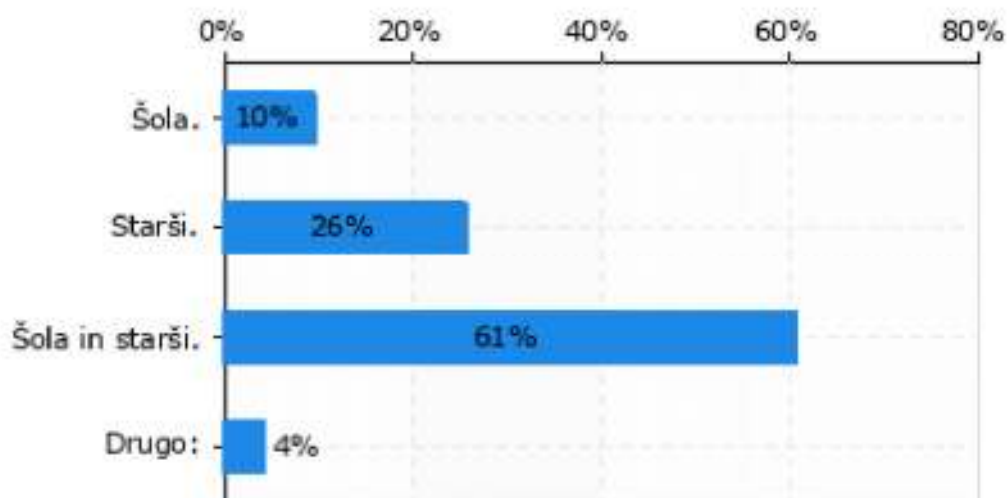
19. vprašanje: Kako pogosto se s starši pogovarjaš o zlorabah na družbenih omrežjih?

31 % vprašanih skoraj nikoli s starši ne govori o zlorabah na družbenih omrežjih, 30 % pa o tem govori redko. 21 % s starši o tem ne govori nikoli, le 15 % učencev je označilo, da s starši o tem govorijo pogosto. Nihče od anketiranih pa ne govori s starši o problematiki zlorab na družbenih omrežjih zelo pogosto.

20. vprašanje: Kdo od spodaj naštetih bi moral otrokom po tvojem mnenju predstaviti nevarnosti družbenih omrežij?

61 % vprašanih je označilo šola in starši, 26 % jih meni, da so za to odgovorni starši, 10 % pa, da je to naloga šole. Za opcijo drugo se je odločilo 4 % vprašanih.

21. vprašanje: Nam želiš sporočiti še kaj, kar je povezano s pastmi oziroma nevarnostmi družbenih omrežij?

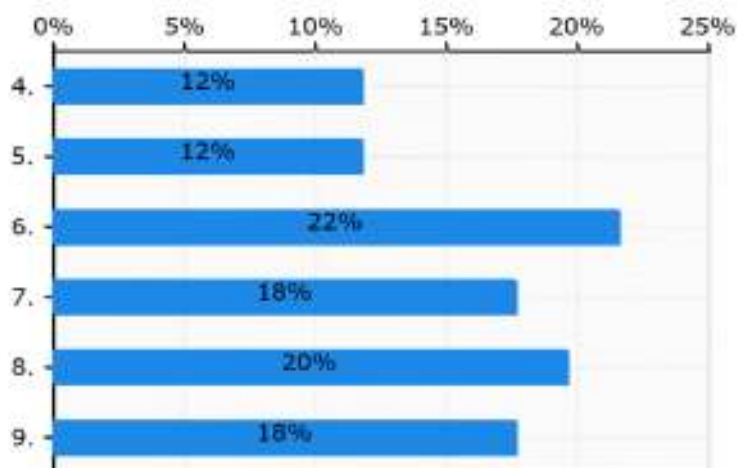
Učenci so pri vprašanju odprtega tipa večinoma odgovorili, da ne želijo ničesar sporočiti. Pojavili pa so se tudi odgovori:

- ✚ »Ne objavljam svojih podatkov.«
- ✚ »Razni linki, ki dajejo zastonj stvari, ki so v resnici za plačati.«
- ✚ »Da naj ne pademo na fore pedofilov in da ni ok, da te nekdo prestraši in povzroči travme z lažmi. Nikoli ne zaupaj neznancu preko interneta.«
- ✚ »Vse kaj vidimo na internetu ni vse resnica, lahko je slika ali video Photoshop in ljudje se lahko zlažejo o sebi še sploh starejši.«

PASTI DRUŽBENIH OMREŽIJ – ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA STARŠE

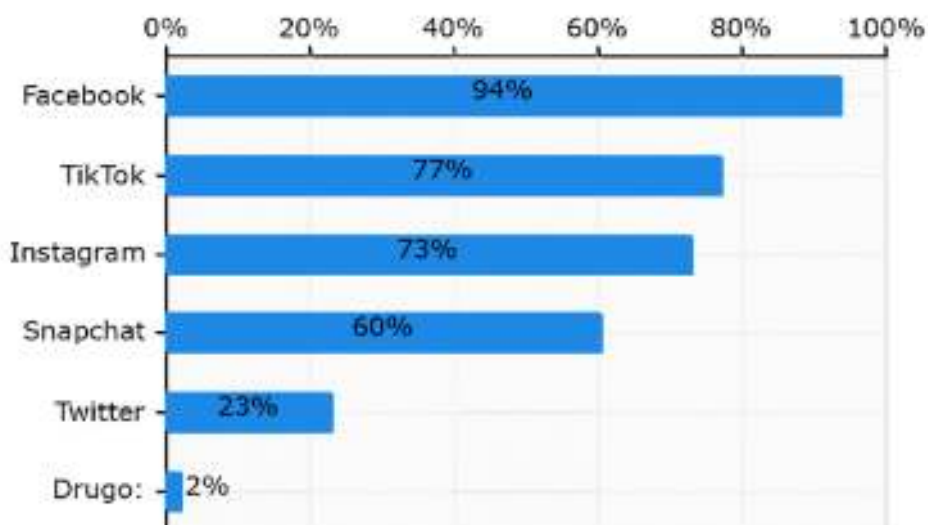
1. vprašanje: Kateri razred obiskuje vaš otrok?

Vprašalnik je rešilo 51 staršev. Največ staršev, ki je izpolnilo vprašalnik, je imelo v šolskem letu 2021/22 otroka v 6. razredu (22 %), 20 % v 8. razredu, sledita 7. in 9. razred (18 %), najmanj (12 %) pa je bilo staršev otrok 4. in 5. razreda.

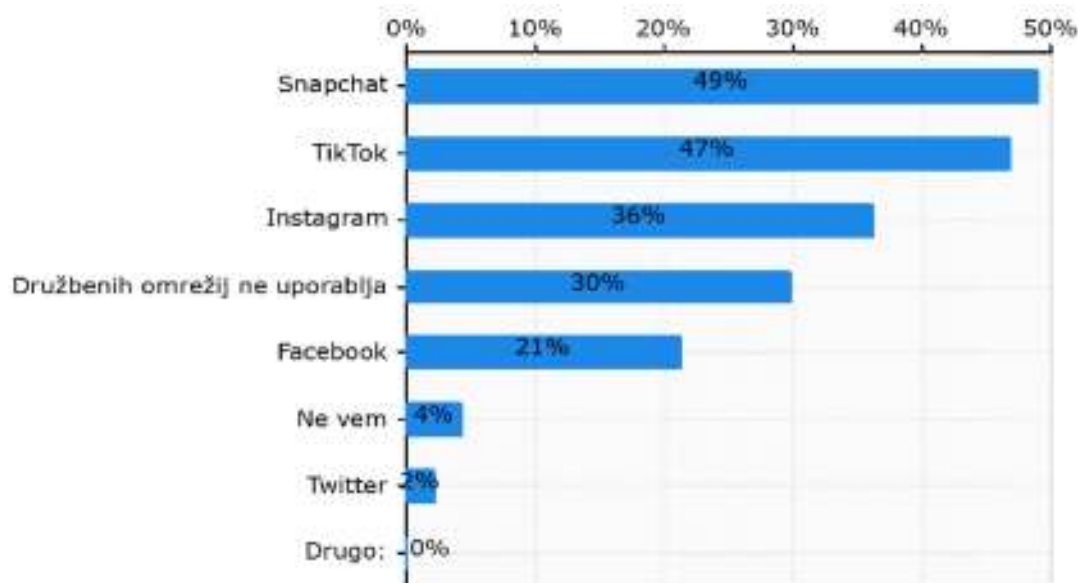
2. vprašanje: Katera družbena omrežja poznate? Možnih je več odgovorov.

Največ staršev (94 %) pozna družbeno omrežje Facebook, 77 % jih pozna tudi TikTok, nekoliko manj (73 %) staršev pozna Instagram, Snapchat pozna 60 % staršev, najmanj (23 %) pa jih pozna Twitter.

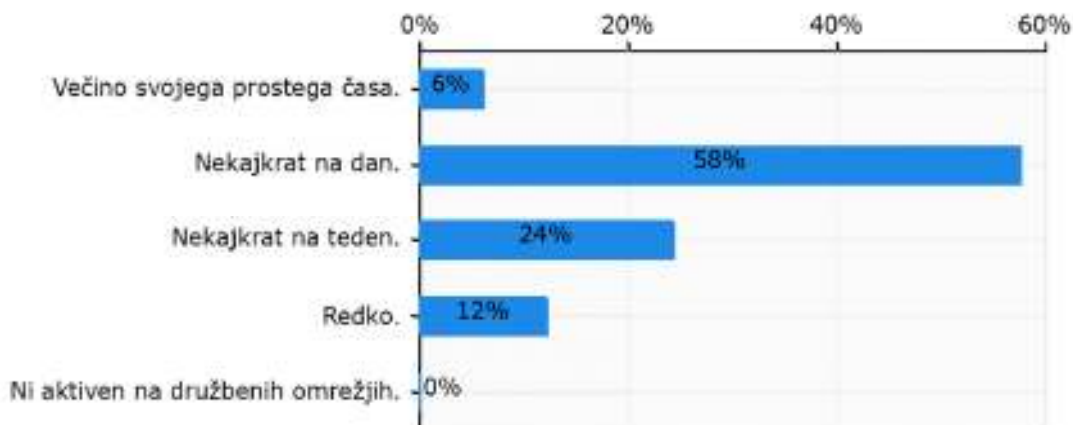
3. vprašanje: Katera družbena omrežja uporablja vaš otrok? Možnih je več odgovorov.

Največ staršev meni, da njihov otrok uporablja Snapchat (49 %) in TikTok (47 %). Nekoliko nižji odstotek (36 %) otrok naj bi po mnenju staršev uporabljalo Instagram. Kar 30 % staršev je odgovorilo, da njihov otrok ne uporablja družbenih omrežij. 21 % otrok po mnenju staršev uporablja Facebook. Majhen delež staršev (4 %) ne ve, katera družbena omrežja uporablja njihov otrok, 2 % pa jih je navedlo, da njihov otrok uporablja Twitter.

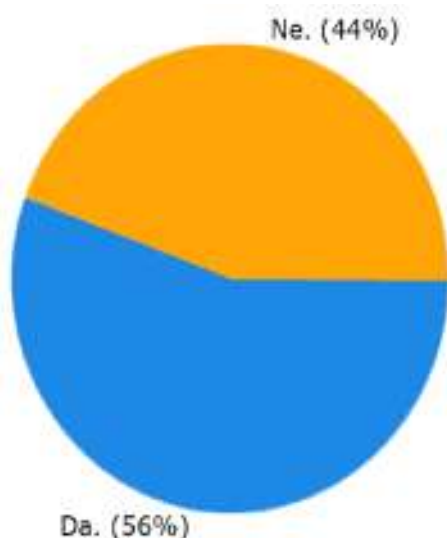
4. vprašanje: Kako pogosto je vaš otrok aktiven na družbenih omrežjih?

Več kot polovica staršev (58 %) je odgovorilo, da je njihov otrok na družbenih omrežjih aktiven nekajkrat na dan, četrtnina pa jih meni, da le nekajkrat na teden. 12 % staršev je izbralo odgovor redko, najmanj staršev (6 %) pa je mnenja, da njihov otrok družbenim omrežjem nameni večino svojega prostega časa.

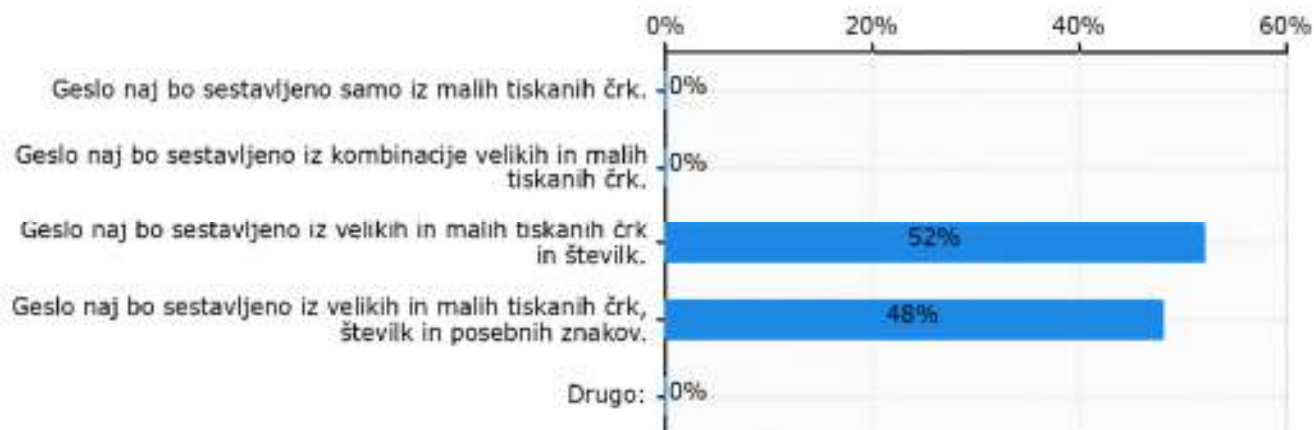
5. vprašanje: Ste svojemu otroku svetovali, kako naj si sestavi geslo?

Dobra polovica (56 %) staršev je svojemu otroku svetovala pri sestavi gesla, 44 % staršev pa ne.

6. vprašanje: Kaj od navedenega ste mu svetovali pri oblikovanju gesla?

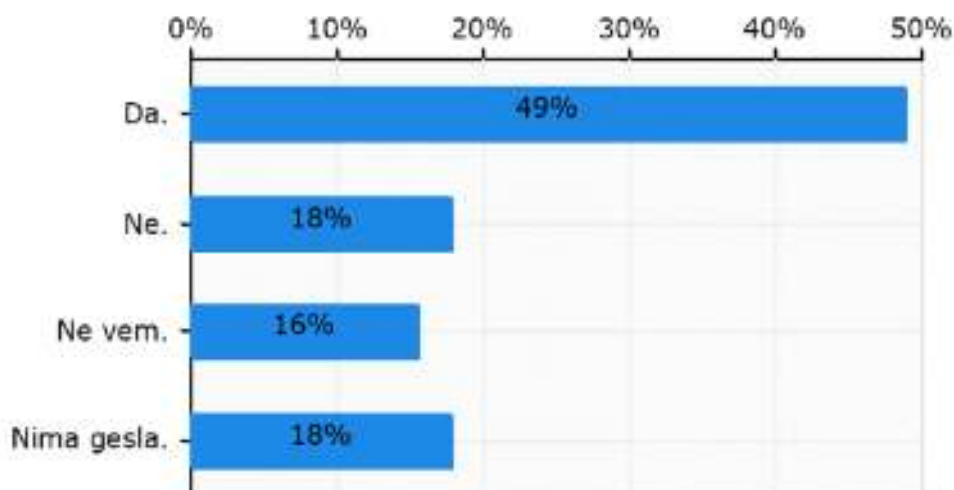
Polovica staršev (52 %) je svojemu otroku svetovala, da geslo sestavi iz velikih in malih tiskanih črk in števil, 48 % staršev pa je svojemu otroku svetovalo, da geslo sestavi iz velikih in malih tiskanih črk, števil in posebnih znakov.

7. vprašanje: Ali je vaš otrok že kdaj zaupal svoje geslo vam ali komu drugemu?

Največ staršev (49 %) je odgovorilo, da je njihov otrok že kdaj zaupal svoje geslo njim ali komu drugemu, 18 % jih meni, da njihov otrok gesla ni zaupal še nikomur oz. da gesla sploh nima, 16 % staršev pa ne ve, ali je otrok že komu zaupal geslo.

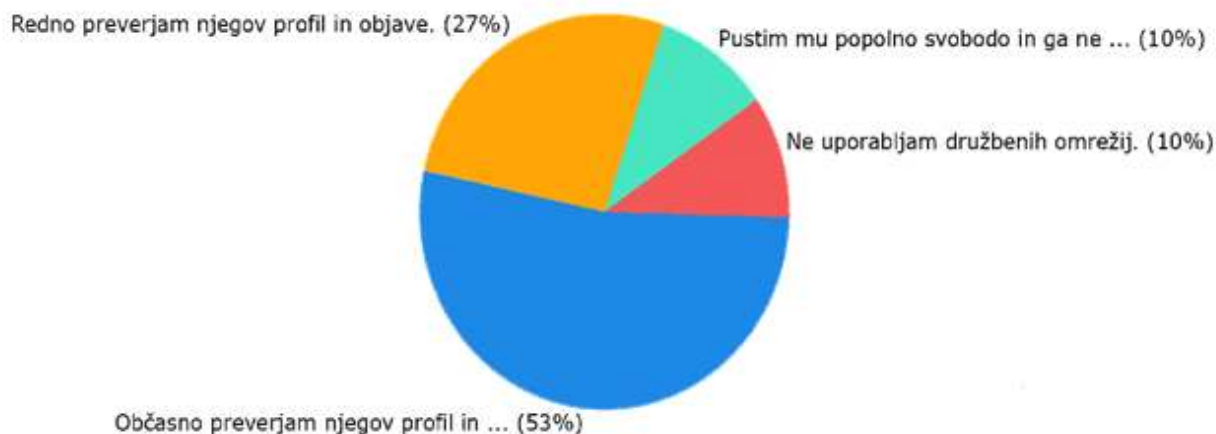
8. vprašanje: V kakšnem odnosu ste na družbenih omrežjih z otrokom?

Slaba polovica staršev (48 %) je svojega otroka dodala kot prijatelja na družbenem omrežju in z njim tudi komunicirajo. Kar 35 % staršev s svojim otrokom na družbenem omrežju ni povezanih. 16 % staršev pa družbenih omrežij sploh ne uporablja.

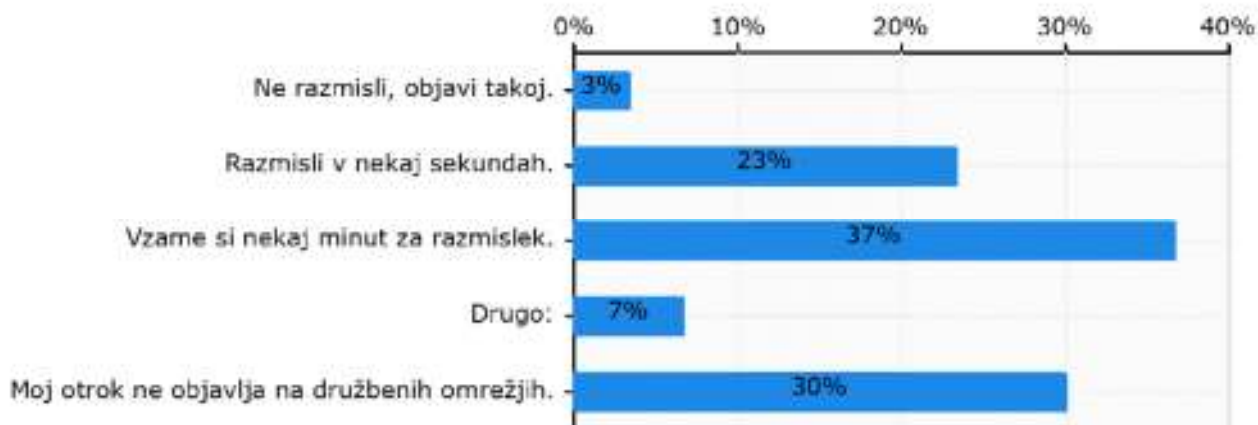
9. vprašanje: Kako se vključujete v aktivnosti svojega otroka na družbenih omrežjih?

Največ staršev (53 %) je odgovorilo, da občasno preverijo otrokov profil in njegove objave. Slaba tretjina staršev (27 %) redno preverja otrokov profil in objave. Najmanj staršev (10 %) pa otroku pusti popolno svobodo in ga ne nadzorujejo. Ostalih 10 % staršev pa družbenih omrežij sploh ne uporablja.

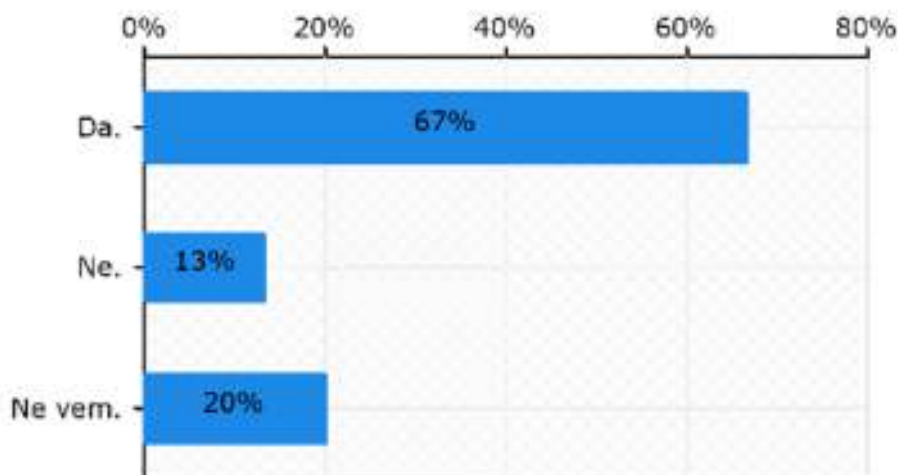
10. vprašanje: Koliko časa vaš otrok nameni razmisleku, preden nekaj objavi?

Večina staršev (37 %) meni, da si njihov otrok vzame nekaj minut za razmislek, preden nekaj objavi na družbenih omrežjih. Tretjina staršev (30 %) je mnenja, da njihov otrok ne objavlja na družbenih omrežjih. 23 % jih meni, da njihov otrok razmisli v nekaj sekundah, 7 % staršev pa je odgovorilo, da njihov otrok zelo redko kaj objavi na družbenih omrežjih, ker so se o tem tudi veliko pogovarjali. Najmanj staršev (3 %) pa je mnenja, da njihov otrok ne razmisli, preden nekaj objavi.

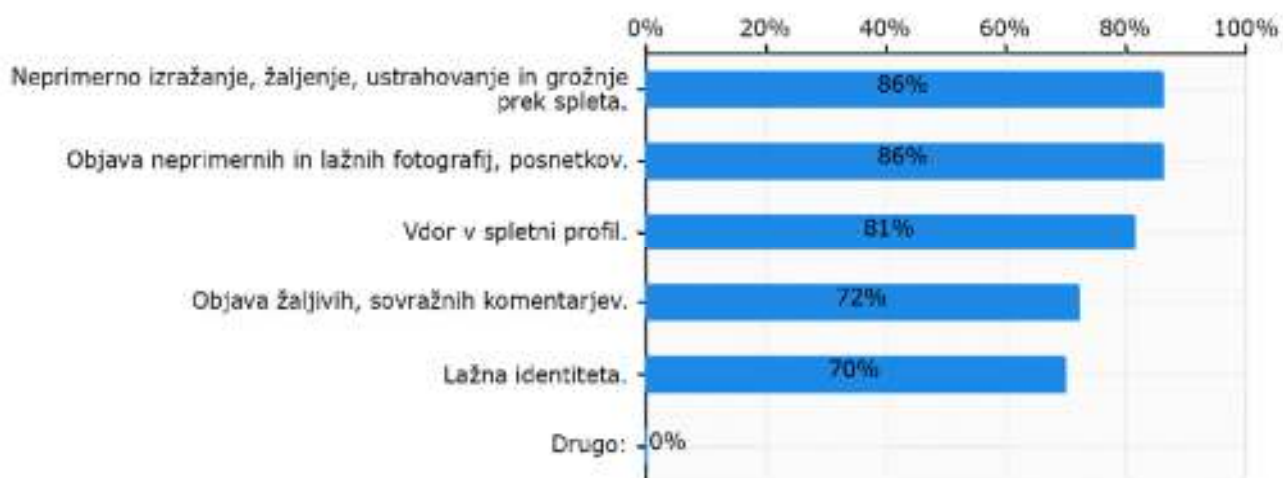
11. vprašanje: Ali menite, da lahko objave vašega otroka vplivajo na njegovo prihodnost?

Največ staršev (67 %) je mnenja, da lahko objave njihovega otroka vplivajo na njegovo prihodnost, medtem ko le 13 % staršev meni, da objave nimajo vpliva na prihodnost njihovega otroka. Petina staršev (20 %) pa se ne more odločiti.

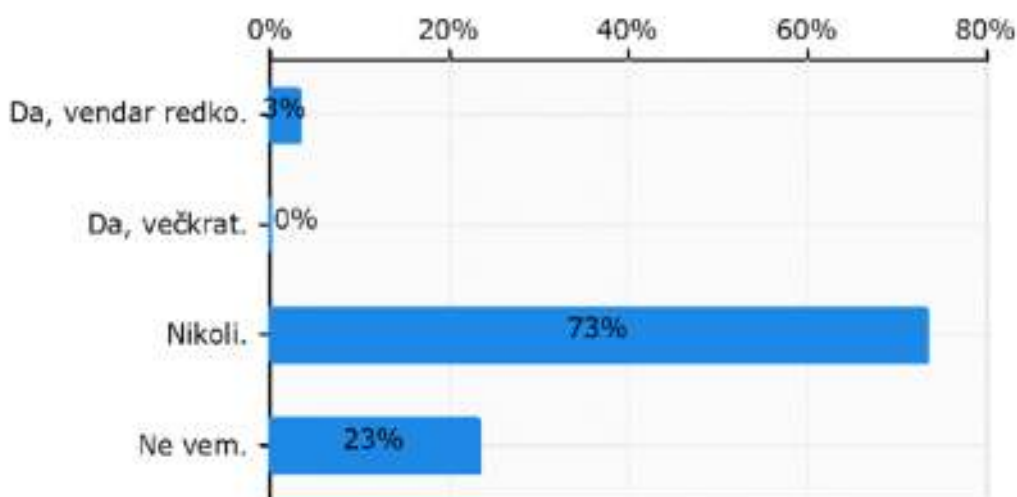
12. vprašanje: Kaj je po vašem mnenju kaznivo dejanje na spletu? Možnih je več odgovorov.

Največ staršev (86 %) meni, da je kaznivo dejanje na spletu neprimerno izražanje, žaljenje, ustrahovanje in grožnje prek spleta, prav tako pa tudi objava neprimernih in lažnih fotografij, posnetkov. 81 % staršev meni, da je tudi vdor v spletni profil kaznivo dejanje. Nekoliko nižji delež staršev (72 %) meni, da je objava žaljivih, sovražnih komentarjev kaznivo dejanje, medtem ko je 70 % staršev odgovorilo, da je tudi lažna identiteta kaznivo dejanje na spletu.

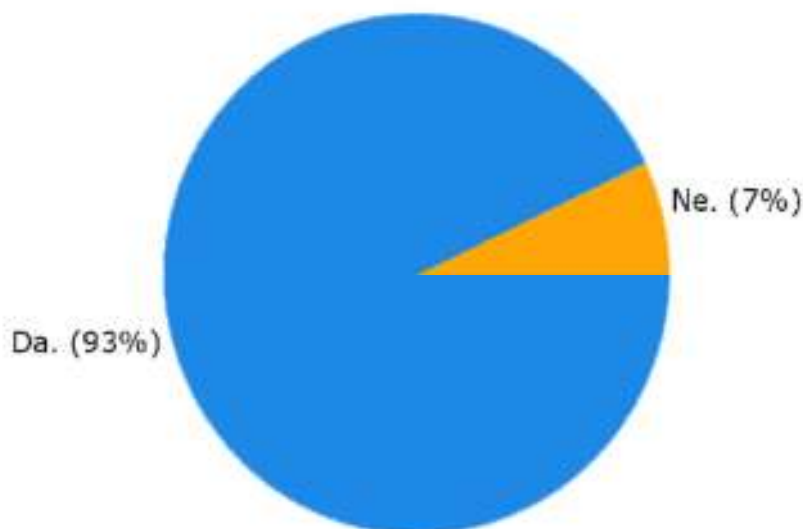
13. vprašanje: Ali je vaš otrok kdaj na družbenih omrežjih prejel kakšen komentar ali sporočilo, ki ga je prestrašilo?

Večina staršev (73 %) je odgovorilo, da njihov otrok na družbenih omrežjih ni še nikoli prejel kakšnega komentarja ali sporočila, ki bi ga prestrašilo. 23 % staršev ne ve, ali se je to njihovemu otroku že kdaj zgodilo, 3 % so odgovorili, da se je to njihovemu otroku že zgodilo, vendar redko.

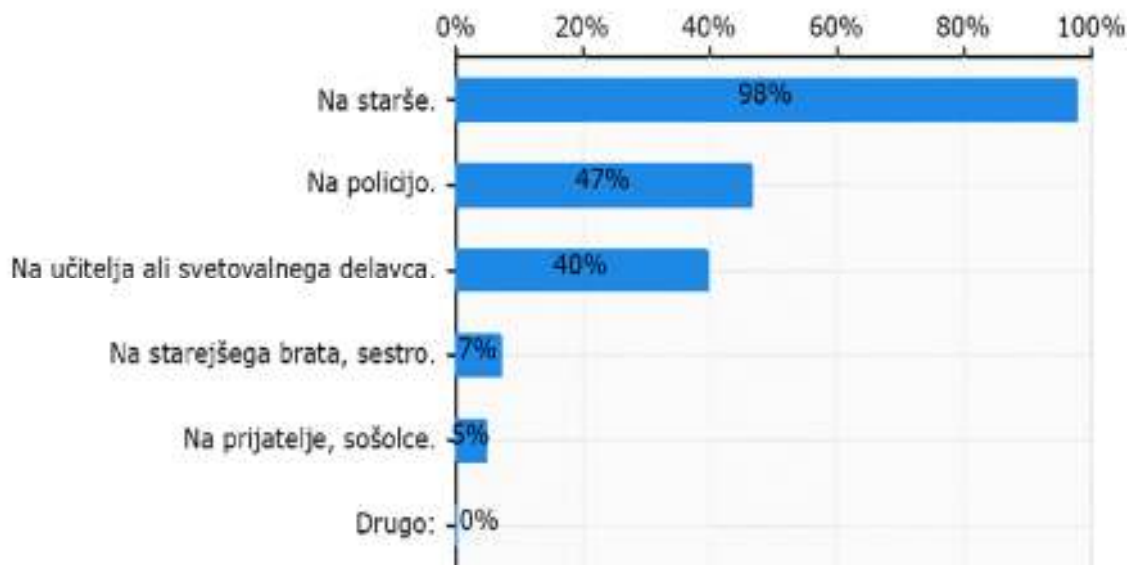
14. vprašanje: Ali ste svojemu otroku svetovali, na koga naj se obrne v primeru nadlegovanja, žaljenja ali ustrahovanja prek spleta?

Kar 93 % staršev je svojemu otroku svetovalo, na koga naj se obrne v primeru nadlegovanja, žaljenja ali ustrahovanja prek spleta, medtem ko 7 % staršev tega ni naredilo.

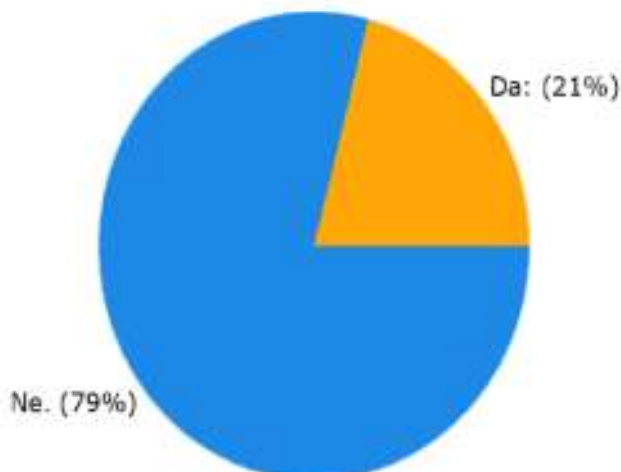
15. vprašanje: Če bi nekdo nadlegoval vašega otroka na družbenih omrežjih, kaj bi mu svetovali, na koga naj se obrne? Možnih je več odgovorov.

Skoraj vsi starši (98 %) so svojemu otroku svetovali, da se v primeru nadlegovanja na družbenih omrežjih najprej obrne nanje. Slaba polovica (47 %) je otroku svetovala, da se obrne na policijo, 40 % pa na učitelja ali svetovalnega delavca. Zelo malo staršev (7 %) je otroku svetovalo, da se v tem primeru lahko obrne na starejšega brata, sestro, najmanj (5 %) staršev pa, da se obrne na prijatelje, sošolce.

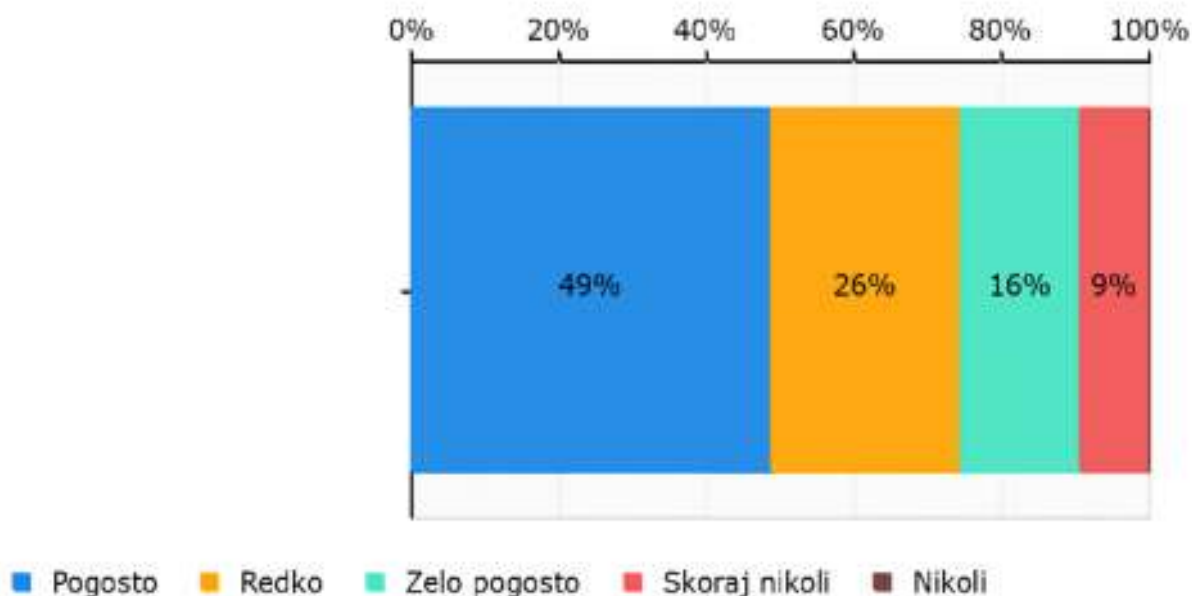
16. vprašanje: Poznate kakšno spletno stran, na kateri lahko poiščemo pomoč v primeru spletnega nadlegovanja?

Kar 79 % staršev ne pozna spletnih strani, na katerih lahko poiščejo pomoč v primeru spletnega nadlegovanja, medtem ko 21 % staršev takšne strani pozna. Le en starš je navedel Tom telefon.

17. vprašanje: Kako pogosto se z otrokom pogovarjate o zlorabah na družbenih omrežjih?

Skoraj polovica staršev (49 %) se s svojim otrokom pogosto pogovarja o zlorabah na družbenih omrežjih. Četrtnina staršev (26 %) se z otrokom redko pogovarja o zlorabah na družbenih omrežjih. Zelo pogosto se z otrokom o tem pogovarja le 16 % staršev, medtem ko se 9 % staršev o tem s svojim otrokom ne pogovarja skoraj nikoli.

18. vprašanje: Kdo je po vašem mnenju odgovoren, da otrokom predstavi nevarnosti družbenih omrežij? Možnih je več odgovorov.

Največ staršev (57 %) meni, da so šola in starši odgovorni, da otrokom predstavijo nevarnosti družbenih omrežij, 43 % pa, da so za to odgovorni starši.

19. vprašanje: Nam želite sporočiti še kaj, kar je povezano s pastmi oziroma nevarnostmi družbenih omrežij?

Le en starš je odgovoril, da je naloga staršev, da nadzorujejo svoje otroke, ostali pa na vprašanje niso odgovorili.

SKLEPNE UGOTOVITVE

Iz pridobljenih podatkov smo prišli do ugotovitve, da bi morali učence bolj ozaveščati o pomembnosti, kako mora biti sestavljeno varno geslo in da bi morali biti bolj kritični do svojih objav na medmrežju. Seznaniti bi jih morali, kje vse lahko poiščejo pomoč v primeru nadlegovanja, ustrahovanja in groženj ter kako pomembno je, da se o tem glasno pogovarjajo z odraslimi, predvsem s starši in z učitelji. Nenazadnje pa bi jih lahko spodbujali, da čim manj uporabljajo družbena omrežja in poskušajo čim več časa preživeti s svojimi vrstniki zunaj na prostem.

SMERNICE ZA NAPREJ

- ✚ Predavanje za starše na temo pasti družbenih omrežij.
- ✚ Pogovor z učenci pri razrednih urah in ozaveščanje o nevarnostih družbenih omrežij ter vplivu uporabe le-teh na njihovo prihodnost.
- ✚ Predstavitev spletnih strani, ki osveščajo o varni rabi interneta.
- ✚ Sodelovanje s policijo.

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik za učence

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Pasti družbenih omrežij

Dragi učenec, učenka!

Z anketnim vprašalnikom želimo pridobiti podatek, ali uporabljaš družbena omrežja in ali poznaš ter se zavedaš njihovih nevarnosti in pasti. Vprašalnik je anonimen, zato bodi v svojih odgovorih iskren/-a.

Hvala za sodelovanje.

1. Kateri razred obiskuješ?

_____

2. Katera družbena omrežja poznaš?

- a) Facebook
- b) Instagram
- c) TikTok
- d) Snapchat
- e) Twitter
- f) Drugo: _____

3. Na katerih družbenih omrežjih si aktiven? Možnih je več odgovorov.

- a) Facebook
- b) Instagram
- c) TikTok
- d) Snapchat
- e) Twitter
- f) Drugo: _____
- g) Na družbenih omrežjih nisem aktiven.

4. Kako pogosto si aktiven na družbenih omrežjih?

- a) Večino svojega prostega časa.
- b) Nekajkrat na dan.
- c) Nekajkrat na teden.
- d) Redko.
- e) Na družbenih omrežjih nisem aktiven.

5. Kako naj bi bilo sestavljeno dobro geslo?
- Samo iz malih tiskanih črk.
  - Iz kombinacije velikih in malih tiskanih črk.
  - Iz velikih in malih tiskanih črk in števil.
  - Iz velikih in malih tiskanih črk, števil in posebnih znakov.
  - Drugo: _____
6. Kdo ti je svetoval pri sestavi gesla? Možnih je več odgovorov.
- Prijatelj, sošolec.
  - Starejši brat, sestra.
  - Starši.
  - Učitelj.
  - Nihče.
  - Drugo: _____
7. Ali si že kdaj zaupal svoje geslo drugi osebi?
- Da.
  - Ne.
  - Ne vem.
  - Nimam gesla.
8. Kako sklepaš prijateljstva oz. izbiraš sledilce na družbenih omrežjih?
- Večinoma dodam samo osebe, ki jih poznam.
  - Večinoma dodam vse, ki hočejo biti moji prijatelji.
  - Večinoma dodam ljudi, ki jih poznajo moji prijatelji.
  - Drugo: _____
  - Ne sklepam prijateljstev na družbenih omrežjih.
9. V kakšnem odnosu si s svojimi starši na družbenih omrežjih?
- Dodal sem jih kot prijatelje in z njimi tudi komuniciram.
  - Dodal sem jih kot prijatelje, a ne morejo videti vsega, kar objavim.
  - Na družbenih omrežjih s starši nismo povezani.
  - Moji starši ne uporabljajo družbenih omrežij.
10. Kako se starši vključujejo v tvoje aktivnosti na družbenih omrežjih?
- Pustijo mi popolno svobodo in me ne nadzorujejo.
  - Redno preverjajo moj profil in objave.
  - Občasno preverjajo moj profil in objave.
  - Moji starši ne uporabljajo družbenih omrežij.

11. Koliko časa porabiš za razmislek, preden nekaj objaviš na družbenem omrežju?
- a) Ne razmislim, objavim takoj.
  - b) Razmislim v nekaj sekundah.
  - c) Vzamem si nekaj minut za razmislek.
  - d) Drugo: _____
  - e) Na družbenih omrežjih ne objavljam.
12. Označi, katere podatke si že razkril na družbenih omrežjih o sebi.
- a) Ime in priimek.
  - b) Spol.
  - c) Datum rojstva.
  - d) Osebno fotografijo, posnetek.
  - e) Elektronski naslov.
  - f) Kraj bivanja.
  - g) Telefonsko številko.
  - h) Drugo: _____
  - i) Nisem razkril nobenega podatka o sebi.
13. Ali si na družbenih omrežjih že kaj izbrisal? Možnih je več odgovorov.
- a) Da, svojo objavo.
  - b) Da, nesramne komentarje pod mojo objavo.
  - c) Da, svojo sliko.
  - d) Da, svoj profil.
  - e) Ne.
14. Kaj je zate kaznivo dejanje na spletu? Možnih je več odgovorov.
- a) Neprimerno izražanje, žaljenje, ustrahovanje in grožnje preko spleta.
  - b) Objava žaljivih, sovražnih komentarjev.
  - c) Objava neprimernih in lažnih fotografij, posnetkov.
  - d) Vdor v spletni profil.
  - e) Lažna identiteta.
  - f) Drugo: _____

15. Ali si kdaj na družbenih omrežjih prejel kakšen komentar ali sporočilo, ki te je prestrašilo?
- a) Da, vendar redko.
  - b) Da, večkrat.
  - c) Nikoli.
16. Ali meniš, da lahko tvoje objave vplivajo na tvojo prihodnost?
- a) Da.
  - b) Ne.
  - c) Ne vem.
17. Na koga bi se najprej obrnil, če bi te nekdo nadlegoval preko družbenih omrežij?
- a) Na prijatelje, sošolce.
  - b) Na starejšega brata, sestro.
  - c) Na starše.
  - d) Na učitelja ali svetovalnega delavca.
  - e) Na policijo.
  - f) Na nikogar, zadržal bi zase.
  - g) Drugo: _____
18. Poznaš kakšno spletno stran, na kateri lahko poiščeš pomoč v primeru spletnega nadlegovanja?
- a) Da: _____
  - b) Ne.
19. Kako pogosto se s starši pogovarjaš o zlorabah na družbenih omrežjih?
- Nikoli   Skoraj nikoli   Redko   Pogosto   Zelo pogosto
20. Kdo od spodaj naštetih bi moral otrokom po tvojem mnenju predstaviti nevarnosti družbenih omrežij?
- a) Šola.
  - b) Starši.
  - c) Šola in starši.
  - d) Drugo: _____

21. Nam želiš sporočiti še kaj, kar je povezano s pastmi oziroma nevarnostmi družbenih omrežij?

HVALA ZA TVOJ ČAS!

PRILOGA 2: Anketni vprašalnik za starše

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA STARŠE

Spoštovani starši,

z redno letno samoevalvacijo želimo v tem šolskem letu analizirati uporabo družbenih omrežij in poznavanje njihovih pasti med učenci, zato smo jo naslovili *Pasti družbenih omrežij*. Dopolnjevala se bo z lansko vsebino, ko smo raziskovali delo na daljavo. Na podlagi pridobljenih podatkov bomo skupaj poiskali pot, kako se pastem v prihodnosti izogniti in na kakšen način lahko najbolj primerno in uspešno delujemo preventivno doma in v šoli.

Učenci od 4. do 9. razreda bodo podoben vprašalnik izpolnjevali v šoli. S tem bomo zagotovili dovolj velik vzorec sodelujočih, katerih odgovore bomo primerjali z vašimi. Tako bomo skupaj iskali rešitve za težave, s katerimi se že sedaj nekateri srečujete.

Prosimo vas, da si vzamete čas za reševanje anketnega vprašalnika. Vprašalnik izpolnjujete za vsakega otroka posebej, in sicer od 4. do 9. razreda.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje.

1. Kateri razred obiskuje vaš otrok?

_____

2. Katera družbena omrežja poznate?

- a) Facebook
- b) Instagram
- c) TikTok
- d) Snapchat
- e) Twiter
- f) Drugo: _____

3. Katera družbena omrežja uporablja vaš otrok? Možnih je več odgovorov.

- a) Facebook
- b) Instagram
- c) TikTok
- d) Snapchat
- e) Twitter
- f) Drugo: _____
- g) Ne vem.
- h) Družbenih omrežij ne uporablja.

4. Kako pogosto je vaš otrok aktiven na družbenih omrežjih?
  - a) Večino svojega prostega časa.
  - b) Nekajkrat na dan.
  - c) Nekajkrat na teden.
  - d) Redko.
  - e) Ni aktiven na družbenih omrežjih.

5. Ste svojemu otroku svetovali, kako naj si sestavi geslo?
  - a) Da.
  - b) Ne. (Preskočite 6. vprašanje in nadaljujte s 7.)

6. Kaj od navedenega ste mu svetovali pri oblikovanju gesla?
  - a) Geslo naj bo sestavljeno samo iz malih tiskanih črk.
  - b) Geslo naj bo sestavljeno iz kombinacije velikih in malih tiskanih črk.
  - c) Geslo naj bo sestavljeno iz velikih in malih tiskanih črk in števil.
  - d) Geslo naj bo sestavljeno iz velikih in malih tiskanih črk, števil in posebnih znakov.
  - e) Drugo: _____

7. Ali je vaš otrok že kdaj zaupal svoje geslo vam ali komu drugemu?
  - a) Da.
  - b) Ne.
  - c) Ne vem.
  - d) Nima gesla.

8. V kakšnem odnosu ste na družbenih omrežjih z otrokom?
  - a) Dodal sem ga kot prijatelja in z njim tudi komuniciram.
  - b) Dodal sem ga kot prijatelja, vendar ne morem videti vsega, kar objavi.
  - c) Na družbenih omrežjih nisva povezana.
  - d) Ne uporabljam družbenih omrežij.

9. Kako se vključujete v aktivnosti svojega otroka na družbenih omrežjih?
  - a) Pustim mu popolno svobodo in ga ne nadzorujem.
  - b) Redno preverjam njegov profil in objave.
  - c) Občasno preverjam njegov profil in objave.
  - d) Ne uporabljam družbenih omrežij.

10. Koliko časa vaš otrok nameni razmisleku, preden nekaj objavi?
- Ne razmisli, objavi takoj.
  - Razmisli v nekaj sekundah.
  - Vzame si nekaj minut za razmislek.
  - Drugo: _____
  - Moj otrok ne objavlja na družbenih omrežjih.
11. Ali menite, da lahko objave vašega otroka vplivajo na njegovo prihodnost?
- Da.
  - Ne.
  - Ne vem.
12. Kaj je po vašem mnenju kaznivo dejanje na spletu? Možnih je več odgovorov.
- Nepriumno izražanje, žaljenje, ustrahovanje in grožnje prek spleta.
  - Objava žaljivih, sovražnih komentarjev.
  - Objava neprimernih in lažnih fotografij, posnetkov.
  - Vdor v spletni profil.
  - Lažna identiteta.
  - Drugo: _____
13. Ali je vaš otrok kdaj na družbenih omrežjih prejel kakšen komentar ali sporočilo, ki ga je prestrašilo?
- Da, vendar redko.
  - Da, večkrat.
  - Nikoli.
  - Ne vem.
14. Ali ste svojemu otroku svetovali, na koga naj se obrne v primeru nadlegovanja, žaljenja ali ustrahovanja prek spleta?
- Da.
  - Ne.

15. Če bi nekdo nadlegoval vašega otroka na družbenih omrežjih, kaj bi mu svetovali, na koga naj se obrne? Možnih je več odgovorov.
- a) Na prijatelje, sošolce.
  - b) Na starejšega brata, sestro.
  - c) Na starše.
  - d) Na učitelja ali svetovalnega delavca.
  - e) Na policijo.
  - f) Drugo: _____
16. Poznate kakšno spletno stran, na kateri lahko poiščemo pomoč v primeru spletnega nadlegovanja?
- a) Da: _____
  - b) Ne.
17. Kako pogosto se z otrokom pogovarjate o zlorabah na družbenih omrežjih?
- Nikoli   Skoraj nikoli   Redko   Pogosto   Zelo pogosto
18. Kdo je po vašem mnenju odgovoren, da otrokom predstavi nevarnosti družbenih omrežij? Možnih je več odgovorov.
- a) Šola.
  - b) Starši.
  - c) Šola in starši.
  - d) Drugo: _____
19. Nam želite sporočiti še kaj, kar je povezano s pastmi oziroma nevarnostmi družbenih omrežij?

HVALA ZA VAŠ ČAS!